

Nr.2 juni 2023

Regionkontor landbruk

Lørenskog

Oslo

Rælingen

INFOSKRIV

Bogstad gård, Oslo

Nytt fra landbrukskontoret

- Husk å meld fra om avlingssvikt
- Tilpasninger i tilskuddsordninger for jordbruket i tørkesituasjonen
- Høsehirse og floghavre
- Nye Regionale miljøkrav fra 2023
- SMIL-restmidler og ny søknadsrunde
- UKL-restmidler og ny søknadsrunde
- Kandidater til kulturlandskapsprisen 2023
- Tips om Bedriftsutviklingsprisen 2023
- Dreneringsmidler får høyere satser
- Nytt Regionalt miljøprogram fra 2023
- Slåttekurs i Nordmarka
- Store funn av barkbiller i år
- Stor skogbrannfare
- Beitedyr og rovvilt
- Utfordringer med vilt
- UKL-samling
- Beiteprosjekt i Sørkedalen
- Naturmangfold ved Hestejordene

ARRANGEMENT OG SØKNADSFRISTER

Viktige søknadsfrister i jord- og skogbruket

1. september

- Tilskudd til tettere vårplanting
- Restmidler, SMIL
- Restmidler, UKL

15. september

- Tilskudd til gjødsling av skog

15. oktober

- Tilskudd til produksjonstilskudd i jordbruket
- Tilskudd til Regionalt miljøprogram

31. oktober

- Tilskudd ved produksjonssvikt

15. november

- Tilskudd til skogsdrift med hest

25. november

- Tilskudd til tettere høstplanting

Informasjonsmøte - tørke og produksjonssvikt

Tørka på Østlandet gir store utfordringer, og i den forbindelse inviterer Akershus og Østfold Bondelag til [informasjonsmøte](#).

Dato: 29.06 19.00

Sted: Felleskjøpet Agri, avd. Kløfta

Slåttekurs i Nordmarka

11.-13. august

Bli med på slåttekurs i utvalgte kulturlandskap Nordmarksplassene 12. – 13. august 2023. Det blir en unik mulighet til å lære om tradisjonell ljaslått og den fantastiske artsrikdommen av villblomster og pollinerende insekter som finnes i slåttemarken.

Kurset er i regi av Norsk botanisk forening og åpent for alle, ingen forkunnskaper er nødvendig.

Mer info på [facebook](#)

Åpningstider ved landbrukskontoret

Kontoret har **sommerferiestengt uke 29** (17/7-21/7), og akutte saker kan meldes på tlf. 67 93 40 00.

KONTAKTINFO

Knut Samseth, landbrukssjef

Innovasjon Norge, arealspørsmål
knut.samseth@regionkontorlandbruk.no
Tel: 459 76 145

Ida Marie Gjersem, jordbruksrådgiver

Produksjonstilskudd, RMP, jord og miljø,
ida.marie.gjersem@regionkontorlandbruk.no
Tel: 488 83 369

Ana Nilsen, rådgiver

SMIL, drenering, UKL i Oslo, landbruksplaner, viltforvaltning i Lørenskog
ana.nilsen@regionkontorlandbruk.no
Tel: 456 07 341

Telefon: 67 93 40 00

E-post: post@regionkontorlandbruk.no

Hjemmeside: www.regionkontorlandbruk.no

Andreas Bostad Thaule, skogbrukssjef

Hogstmeldinger, skogfond og tilskudd i skogbruket
abt@regionkontorlandbruk.no
Tel: 457 26 301

Amalie Svendsen, rådgiver

Landskapsutvikling og kulturlandskap
amasve@lorenskog.kommune.no
Tel: 457 26 485

Jenni Svartor, engasjement

Utvalgte kulturlandskap i Sørkedalen og i Nordmarksplassene.

JORDBRUK

Avlingssvikt? Husk å melde ifra!

Ser du allerede at det kan bli avlingstap i år som følge av tørken? Husk å melde om produksjonssvikt så snart skade har oppstått eller vil kunne oppstå.

Melding om skade gjøres [elektronisk via Altinn](#). Dersom du har skade i flere ulike vestgrupper (korn, grovfôr m.fl.), må du levere egen melding for hver vekstgruppe. Ta kontakt med oss på landbrukskontoret om du har spørsmål.

Situasjonen med tørke og mulig avlingssvikt kan gi mange bekymringer, husk å be om hjelp og råd og ikke gå alene og bekymre deg. Kontakt en nabo, rådgivere fra landbruksrådgivingen, andre i næringen, eller oss ved landbrukskontoret for en prat.

Kornåker påvirket av tørke.

Foto: Ida Marie F. Gjersem, RKL

Hønsesirse og floghavre

Vær oppmerksom på disse artene. Hønsesirse omtales som verdens tredje største ugras. Den kan fort ta overhånd i åkeren. Floghavre er også et ugras som påvirker avlingene negativt. Følg med åkeren og ta kilden ved roten. Husk spesielt å holde sone mot naboeiendom, veier og vassdrag helt fritt!

Floghavre

Foto: John Ingar Øverland, NLR Viken

Tilpasninger i tilskuddsordninger for jordbruket i tørkesituasjonen

Landbruks- og matdepartementet, Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag har tirsdag 27. juni iverksatt flere tiltak for å avhjelpe tørkesituasjonen.

- Kornarealer som høstes som grovfôr eller beites kan likevel få arealtilskudd for korn
- Generell dispensasjon for krav om fôropptak på beite
- Grønngjødslingsarealer kan høstes til fôr eller beites
- Man kan få RMP-tilskudd til "ingen jordarbeiding om høsten" ved såing av ettervekst innen 1. august

Statsforvalteren i Oslo og Viken har i tillegg gjort en tilpasning av de regionale miljøkravene, hvor det ikke blir krav til minst 30 % planterester i overflaten ved lett høstharving til høstkorn/høstoljevekster. Dette for å gi mulighet til å samle mest mulig halm til fôr og strø.

Landbruksdirektoratet vil komme med nærmere presiseringer om tiltakene i løpet av kort tid.

Nye Regionale miljøkrav fra 2023

Minner om at det fra 1.1.2023 gjelder regionale miljøkrav for jordbruksareal i vårt område. Det er begrensninger på hvilke areal som kan jordarbeides om høsten, og noen areal kan ha krav til permanent grasdekke. Brudd på miljøkravene kan gi avkorting av produksjonstilskuddet.

Du finner mer informasjon om regionale miljøkrav hos [Statsforvalteren i Oslo og Viken](#).

JORDBRUK

SMIL-midler igjen og ny søknadsrunde

Det er 460 000 kr igjen i SMIL-potten for 2023. Vi åpner opp for en ny søknadsrunde med frist 1.9.2023. Hydrotekniske tiltak blir høyest prioritert. SMIL-søknader sendes via [Altinn](#).

UKL-restmidler og ny søknadsrunde

Tilskuddspotten for utvalgte kulturlandskap (UKL) i Sørkedalen ble ikke brukt opp ved fordelingen av midlene på våren. Det er 588 000 kr igjen i potten for UKL-Sørkedalen. Vi åpner opp for en ny søknadsrunde med frist 1.9.2023. UKL-søknader sendes via [Altinn](#)

Ta kontakt med oss for å diskutere tiltak/prosjekt før du sender inn en søknad. Du kan også få veiledning og hjelp til å sette opp et kostnadsoverslag.

Potten for UKL-Nordmarksplassene er oppbrukt.

Kandidater til kulturlandskapsprisen 2023

Kjenner du til noen som gjør en positiv innsats for kulturlandskapet i vår region?

Vi ønsker å få kandidater fra alle våre tre kommuner innen **10.8. 2023**. Send oss forslag til kandidat og kort begrunnelse for hvorfor du mener personen/organisasjonen bør løftes fram for sitt arbeid.

Tips om Bedriftsutviklingsprisen 2023

Årlig deles det ut pris fra Innovasjon Norge til den eller de som driver næringsutvikling i landbruk eller lignende. En kan melde seg selv eller foreslå noen. Les mer på [INs sider](#). I fjor gikk Osloprisen til Indre Oslo Matforedling som lager «mat som alle vil ha av råvarer ingen vil ha». Gamle grisepurker, utrangerte søyer og pensjonerte melkekyr har ekstra kvaliteter og kan forvandles til de lekreste pølser, spekemat, patéer og andre ettertraktede produkter i bedriftens brede produktspekter.

Dreneringsmidler – høyere satser fra 1. juli

Fra 1. juli 2023 gjelder nye tilskuddssatser for grøfting

-4000 kr/daa og

-61 kr/løpometer grøft, avgrenset til maks 4000 kr/daa areal.

Det er fortsatt 600 000 kr dreneringsmidler i årets pott. Vi tar imot dreneringssøknader og behandler dem fortløpende ut året. Søknad om dreneringstilskudd sendes digitalt via [Altinn](#).

Nytt Regionalt miljøprogram fra 2023

Nytt Regionalt miljøprogram (RMP) er vedtatt for 2023-2026. Det er noen endringer fra tidligere år, med nye vilkår for eksisterende ordninger og noen helt nye ordninger. Merk spesielt at for tiltaket grasdekt kantsone i åker er det nå krav at avstand fra vassdragets normalvannstand til der tiltaket starter ikke kan være mer enn 8 meter. Det er kommet inn et nytt tiltak med tilskudd til bruk av egenprodusert kompost. Tiltaket med ugjødslet kantsone i eng er igjen kommet inn i RMP ordningen. Les mer om RMP hos [Statsforvalteren i Oslo og Viken](#).

Dragehode
Foto: Ana Nilsen, RKL

SKOGBRUK

Store funn av barkbiller i år

Landbrukskontoret ber etter en nedbørfattig vår og ikke minst varm forsommer skogeiere være obs på barkbilleangrep i egen skog.

For mer informasjon kan du se

Statsforvalteren i Oslo og Viken sine [nettsider](#).

*Barkbilleovervåkning i Lørenskog.
Foto: Andreas Bostad Thaulé, RKL*

Noen viktige faktorer er mengden biller, om det har vært langvarig tørke som gir mange tørkesvekkete grantrær og om sesongen har vært så varm at det kan bli to generasjoner og dermed to angrepsperioder. Andre faktorer for å bedømme risiko for skade er volumet av granskog (særlig i hogstklasse 3-5) og om området var hardt rammet under utbruddet på 1970-tallet.

God skoghygiene er viktig for å forhindre økte forekomster og angrep av barkbiller. Det er viktig at skadet og angrepet tømmer blir tatt ut av skogen.

Dødende trær inneholder mye biller og skal prioriteres. Det er derfor ikke nødvendig å ta ut tørrgran. Hogst i marka er søknadspliktig jf. markaforskriften, og hogstsøknad sendes til landbrukskontoret. Det er likevel ikke nødvendig å søke om uttak av enkelttrær spredt i en bestand. Landbrukskontoret oppfordrer likevel skogeiere om å rapportere om skogskader, og skadene kan også registreres på [NIBIOs hjemmesider her](#).

Fortsatt stor skogbrannfare

Som følge av nedbøren som har falt den siste uken, i kombinasjon med fremtidige værprognoser og redusert skogbrannindeks, oppheves det ekstraordinære forbudet mot bruk av ild i våre kommuner med virkning fra torsdag 29. juni ved midnatt. Det betyr at vi nå går tilbake til det generelle bålforbudet som gjelder i perioden 15. april til 15. september.

VILTFORVALTNING

Beitedyr og rovilt

Statsforvalteren har i år laget en informasjonsbrosjyre om rovilt og beitedyr.

[Brosjyren](#) har info om beitesesongen, rovilt, forbyggende tiltak og kontaktinfo. Beredskapstelefonnummer for rovilt hendelser i Oslo og Viken er 971 35 265.

Utfordringer med måker, flaggermus, grevling og andre ville arter

Det er flere ting du kan gjøre for å hindre at ville dyr plager deg.

[Her finner du råd om hva du kan gjøre.](#)

Du kan også ta kontakt med Norsk Ornitologisk Forening, ved å ringe til [fuglevakta](#) 901 22 901. De kan gi deg råd om måker og andre ville fugler.

Har du grevling i hagen eller under terrassen, finner du tips og råd [her](#).

Finner du et dødt, skadet eller påkjørt vilt, ring politiet på 02800, som så kontakter viltoppsynet i kommunen.

Beiteskader av gjess?

Gjess kan forårsake konflikter i landbruket ved å spise opp og ødelegge en stor del av avlingen til bønder. Det kan være enten grågåås, kvitkinngåås, kortnebbgåås og kanadagåås som skaper konflikter. En grågåås kan for eksempel spise opp til en kilo gress om dagen. I tillegg trækker de ned avlingene og legger igjen store mengder avføring som kan redusere kvaliteten på fôret. Norges Bondelag har utarbeidet en ny veileder på hvordan man forebygge beiteskader av gjess.

Les hele veilederen [HER](#).

UKL-Samling

Sørkedalen og Nordmarksplassene fikk besøk

Grunneiere fra Viken og Oslo i nasjonalt Utvalgte kulturlandskap, fagfolk og administrasjon hadde 21. til 22. juni samling i Oslo for å se på og lære mer om skjøtsel av landskapene der. Bogstad og leilendingsbrukene i Sørkedalen ble presentert med et herskabelig bygg og Løvenskioldrøde driftsbygninger i dalen.

Det ble vist kulturlandskapspleie med hjelp av kystgeiter, skjøtsel av landskap i park og kantsone mot elv, åpning av tidligere beiter i skog og siktlinjer i dalen, restaurering av pilarer på driftsbygninger, og fortellingen om typiske trekk ved bygningene i Sørkedalen. Deltakerne fikk høre også at bestanden av elvemuslingene i elva har tatt seg opp.

Med turen gjennom Nordmarksplassene andre dag ble det delt mye kunnskap av blant annet Kristina Bjureke ved UiO, og av grunneiere og driftere om skjøtsel av slåtteenger, økologiske miljø for planter. Det ble samtalt om at friluftslivet kan være en trussel mot skjøtsel av blomsterenger. De arkeologiske undersøkelsene på Finnerud om finnefolket og historiene til plassene ga utgangspunkt for lange trekk i kulturutviklingen i landskapet.

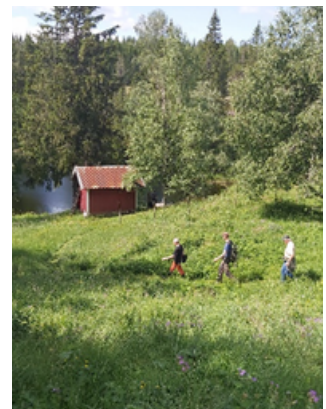
Blankvannsbråten ca. 1935 og 2015.

Gjenåpning av landskapet ved Kjelsaas gård
Foto: Knut Samseth, RKL

Bogstad gård, godset, er en viktig del av UKL-Sørkedalen
Foto: Knut Samseth, RKL

Slåtteenger og skjøtsel ved Svartorseter.
Foto: Knut Samseth, RKL

Samlingen fikk også vist de landskapsmessige endringene gjennom Oskar Puschmann sine avfotograferinger av landskap i gamle bilder sammenlignet med nåtidens landskap. Det fordres mye av mennesket og dyr når det gror og plantes igjen mye av landskapet.

Nye UKL-infoskilt var satt opp for å opplyse friluftslivet om landskapet ved landhandelen. Det ble vist eksempler på ny næringsutvikling med lokalt salg av blomster, mjød og honningproduksjon og matforedling med ressurser hentet fra skogen eller tradisjonsrik matkultur.

Kulturlandskap Prosjekter ved RKL

Gjenåpning av beite med kystgeit fra Bogstad

Kulturlandskapet i Sørkedalen har stor mangel på beitedyr. For å bevare kulturlandskapet og restaurere gjengroingsarealer er det behov for å se på nye muligheter for å åpne opp – og ivareta kulturlandskapet. RKL har initiert et pilotprosjekt sammen med Bogstad gård og Nordre Tangen gård.

Kystgeiter fra Bogstad skal i løpet av sommeren beite på Nordre Tangen gård for å gjenåpne et tidligere beite som i dag preges av gjengroing. Geitene er spesialister på å rydde busker og trær, og vil bidra til å åpne opp landskapet betraktelig før grunneieren selv får sauer som vil fortsette å holde kulturlandskapet åpent. Formålet med beiteprosjektet er å bevare det unike kulturlandskapet i Sørkedalen og motvirke gjengroing.

Beitedyrene vil spille en avgjørende rolle i å opprettholde de karakteristiske trekkene i kulturlandskapet og bevare verdifullt naturmangfold.

*Kystgeit fra Bogstad Gård
Foto: Jonas Løvaas Gjerstad*

Kartlegging av naturmangfold ved Hestejordene i Groruddalen

I sommer blir det gjennomført to kartleggingsprosjekter ved Hestejordene i Groruddalen i Oslo. Det første prosjektet, ledet av Biofokus og skjøtselsansvarlige ved Hestejordene, er en kartlegging av pollinerende insekter ved hestebeitene.

I tillegg gjennomføres en naturtypekartlegging med tilhørende skjøtselsråd av NINA i samarbeid med RKL, skjøtselsgruppen på Hestejordene, Bymiljøetaten og grunneieren Forsvarsbygg. Målet med kartleggingene er å bli kjent med hvilke arter som trives på hestejordene, og forbedre dagens skjøtsel av kulturlandskapet for å styrke det kulturbetingede naturmangfoldet ved Hestejordene.

Bilde fra innsamlingen av insekter. Insektene samles i teltet som sees på bildet. Foto: Amalie Svendsen, RKL

*Hestejordene i midten av mai.
Foto: Amalie Svendsen, RKL*